

Douane
Ministerie van Financiën

Informatiedocument Aangiftdiensten IIAA

1 Inleiding

Uit het Douanewetboek van de Unie vloeit voort dat alle aangiftegegevens elektronisch op basis van bijlage B van Verordening 2015/2446 (de GVo.DWU) moeten worden uitgewisseld. Daartoe zal een nieuwe versie van AGS worden gerealiseerd die vanaf dat moment een andere naam zal krijgen: Douaneaangiften Management Systeem (DMS). De huidige dataset wordt vervangen door een nieuwe dataset (DMS 4.0). Iedereen die douaneaangiften indient¹, krijgt te maken met de wijziging van de datasets, ongeacht of gebruik gemaakt wordt van de normale procedure, de vereenvoudigde aangifte of van inschrijving in de administratie van de aangever.

Voor vergunninghouders inschrijving in de administratie van de aangever die gebruik maken van de Schriftelijke Periodieke Aangifte (SPA) of de Geautomatiseerde Periodieke Aangifte (GPA) geldt ook dat zij gebruik moeten gaan maken van DMS. De Douane streeft er naar dat deze vergunninghouders slecht één veranderingsproces hoeven te doorlopen waarbij zowel het aangiftesysteem (van SPA/GPA naar DMS) als de dataset (van huidige dataset naar DWU dataset) worden omgezet. De vervanging van de dataset is een apart project. Vanuit de Douane zal de samenloop van vervanging van de dataset en vervanging van het aangiftesysteem scherp gemonitord worden zodat het veranderingstraject zo soepel mogelijk kan verlopen. De overgang van SPA en GPA naar DMS moet uiterlijk 1 januari 2024 zijn gerealiseerd.

Deze informatieset beschrijft de drie mogelijke aangiftevarianten waaruit de vergunninghouders SPA en GPA moeten kiezen als alternatief voor hun SPA of GPA. Vergunninghouders SPA of GPA hebben de keuze uit:

1. De normale procedure. Hieronder vallen ook de voorafaangifte en de vereenvoudigde aangifte.
2. Inschrijving in de administratie van de aangever met aanbrengen en met periodieke aanvullende aangifte 10 dagen na het verstrijken van het tijdvak waarbinnen goederen worden ingeschreven in de administratie.
3. Inschrijving in de administratie van de aangever met ontheffing van aanbrengen en met periodieke aanvullende aangifte 10 dagen na verstrijken van het tijdvak waarbinnen goederen worden ingeschreven in de administratie.

Naast de normale procedure, de vereenvoudigde (onvolledige) aangifte en inschrijving in de administratie van de aangever bevat het DWU nog twee andere vereenvoudigde procedures, namelijk gecentraliseerde vrijmaking en beoordeling door de marktdeelnemer zelf (self-assessment). Gecentraliseerde vrijmaking ziet op de mogelijkheid om in de lidstaat waar de aangever is gevestigd goederen aan te geven die zich fysiek in een andere lidstaat bevinden. Aan vergunninghouders self-assessment die ook beschikken over een IIAA-vergunning kan worden toegestaan dat zij de aanvullende aangiften beschikbaar stellen via rechtstreekse elektronische toegang tot het systeem van de vergunninghouder. Gecentraliseerde vrijmaking en self-assessment worden in dit document niet verder uitgewerkt vanwege het ontbreken van een volledig wettelijk kader en technische specificaties voor deze procedures.

¹ De indiener van de aangifte is vaak ook de aangever. Bij vertegenwoordiging kan de indiener van de aangifte een andere persoon zijn dan de aangever. Bij directe vertegenwoordiging in de normale procedure is de indiener van de aangifte bijvoorbeeld niet de aangever. Als in dit document het begrip aangever wordt gebruikt, dan wordt daarmee de juridische persoon bedoeld: de aangever is de persoon die in eigen naam een douaneaangifte doet dan wel de persoon namens wie deze aangifte wordt ingediend.

Hierna wordt ingegaan op achtereenvolgens de normale procedure, de vereenvoudigde aangifte, inschrijving in de administratie van de aangever en op bepalingen die voor alle aangiftevarianten van toepassing zijn. De uitwerking is gebaseerd op het doen van aangifte om goederen in het vrije verkeer te brengen. Hieronder valt ook het plaatsen onder de regeling bijzondere bestemming, wat een bijzondere vorm van in het vrije verkeer brengen is. De uitwerking is grotendeels ook van toepassing bij aangiften om goederen onder de regelingen actieve veredeling of tijdelijke invoer te plaatsen. Voor het plaatsen van goederen in een entrepot gelden deze bepalingen eveneens, met dien verstande dat bij deze douaneregeling geen aanvullende aangifte is vereist. Indien nodig wordt bij de diverse onderwerpen nader op deze soorten aangiften ingegaan.

Let op!

Gebruikt u de procedure IIAA alleen om goederen te plaatsen (in te schrijven) in uw douane-entrepot? Meer informatie daarover kunt u lezen in het 'Informatiedocument Aangiftdiensten IIAA Plaatsing in douane entrepot'.

2 Normale procedure

Als goederen worden aangegeven dan moeten ze worden aangebracht bij de Douane. Aanbrengen is het doen van een mededeling aan de douaneautoriteiten dat de goederen bij het douanekantoor of op een andere aangewezen of goedgekeurde plaats zijn aangekomen en beschikbaar zijn voor douanecontrole. Bij de normale procedure is de aangifte tevens het aanbrengbericht (tenzij een voorafaangifte wordt gedaan) omdat de aangifte de informatie bevat over de plaats waar de goederen zich bevinden.

Na indiening in het systeem van de Douane wordt de aangifte technisch geaccepteerd. Deze acceptatie betreft onder meer een check op volledigheid, juistheid en consistentie van de gegevens en op de vermelding van relevante bescheiden. Daarna volgt aanvaarding. Aanvaarding kan alleen plaatsvinden als de goederen zijn aangebracht. Op basis van de gegevens in een aangifte voor het brengen in het vrije verkeer wordt de douane- en belastingsschuld berekend en wordt bepaald of is voldaan aan voorwaarden met betrekking tot verboden en/of beperkingen die voor de goederen gelden.

2.1 Voorafaangifte

Het DWU biedt bij de normale procedure de mogelijkheid om een aangifte te doen voordat de goederen zijn aangebracht bij de Douane, de zogenaamde voorafaangifte. De voorafaangifte is een douaneaangifte en bevat dezelfde gegevens als een normale douaneaangifte. Een voorafaangifte kan tot maximaal 30 dagen voor het tijdstip van aanbrengen gedaan worden. De voorafaangifte wordt technisch geaccepteerd na het doorlopen van geautomatiseerde controles. Er wordt ook al een risicoanalyse uitgevoerd op de voorafaangifte. Is de aangever die de voorafaangifte heeft ingediend AEO dan wordt hij geïnformeerd over controles die uitgevoerd gaan worden. Bij de logistieke planning kan dan vooraf rekening gehouden worden met aangezegde controles. Als de goederen zijn aangekomen en beschikbaar zijn voor controle moeten de goederen alsnog worden aangebracht door het sturen van een aanbrengbericht. Pas nadat de goederen zijn aangebracht wordt de aangifte aanvaard en kunnen de goederen worden vrijgegeven.

Als de goederen niet worden aangebracht binnen 30 dagen na indienen van de voorafaangifte, dan wordt de aangifte geacht niet te zijn gedaan.

2.2 Vertegenwoordiging

Vertegenwoordiging kan direct of indirect zijn:

- directe vertegenwoordiging: de vertegenwoordiger handelt in naam en voor rekening van een andere persoon.
- indirecte vertegenwoordiging: de vertegenwoordiger handelt in eigen naam maar voor rekening van een andere persoon.

De indiener van aangiften in de normale procedure kan optreden als direct vertegenwoordiger en als indirect vertegenwoordiger. Meer informatie over vertegenwoordiging staat in Handboek Douane, onderdeel 2.00.00.

2.3 Tariefcontingent

Een tariefcontingent wordt automatisch aangevraagd zodra de douane over alle noodzakelijke gegevens beschikt in DMS. Bij een normale aangifte is dit zodra de aangifte is aanvaard.

2.4 Toezicht

Bij de normale procedure is geen sprake van vooraf vastgestelde waarborgen in een administratie.

De handhaving omvat, als op basis van risicobeheer daartoe aanleiding bestaat:

- a) Risicogerichte verificatie van aangiften en bijbehorende documenten in de actualiteit (zodra gegevens beschikbaar zijn, bij de voorafaangifte mogelijk zelfs voorafgaand aan het aanbrengen van de goederen)
- b) Risicogerichte controle van de goederen, zodra deze zijn aangebracht
- c) Verrichten wegvoering verhinderende formaliteiten voor vrijgave (VGEM-verplichtingen)
- d) Verrichten niet wegvoering verhinderende formaliteiten voor of na vrijgave
- e) Controles na de invoer op transactieniveau – voor meerdere transacties tegelijk

Binnen de normale procedure kunnen aangiften in de groene stroom en in de blauwe stroom worden onderscheiden. Als een aangifte aan bepaalde, vooraf vastgestelde, criteria voldoet, dan wordt deze aangifte aangemerkt als een aangifte in de groene stroom. Hiervoor is ten minste vereist dat de aangever (en ingeval van vertegenwoordiging, de indiener van de aangifte) beschikt over een AEO-vergunning en positief is beoordeeld op de werking van die vergunning. Als blijkt dat een aangever zich niet aan de voorwaarden houdt, dan worden aangiften van deze aangever behandeld als aangiften in de blauwe stroom.

Bij aangiften in de groene stroom wordt zo min mogelijk “in de logistiek” gecontroleerd. Alleen als (wettelijke) verplichtingen dit voorschrijven en bij de op basis van een steekproef geselecteerde aangiften wordt in de actualiteit gecontroleerd.

Een bedrijf kan geen aanvraag voor de groene stroom indienen. De Douane beoordeelt aan de hand van objectieve criteria of een aangifte in de groene stroom valt en of bedrijven uitgezonderd worden van toepassing van de groene stroom (bijvoorbeeld vanwege geconstateerde onregelmatigheden).

In de blauwe stroom wordt risicogericht gecontroleerd. Dat geldt voor bedrijven zonder AEO vergunning en voor bedrijven die beschikken over een AEO vergunning, maar die (nog) niet kwalificeren voor de groene stroom. AEO- bedrijven worden in de blauwe stroom wel onderworpen aan minder risicogerichte controles dan andere bedrijven.

3 Vereenvoudigde aangifte

De vereenvoudigde aangifte is vanuit praktisch oogpunt gezien een normale aangifte waarbij op het moment dat de aangifte wordt gedaan bepaalde verplichte gegevens en/of bescheiden nog niet hoeven worden overgelegd. De vereenvoudigde aangifte wordt in praktijk ook wel 'onvolledige aangifte' genoemd. Bijlage B van de GVo.DWU bepaalt welke gegevens minimaal moeten worden ingediend bij de vereenvoudigde aangifte.

Zijn de ontbrekende gegevens of bewijsstukken noodzakelijk om de goederen in het vrije verkeer te kunnen brengen, bijvoorbeeld een invoervergunning, dan mogen de goederen niet worden vrijgegeven voor het vrije verkeer totdat die gegevens of bewijsstukken zijn overgelegd. Zijn de ontbrekende gegevens of bewijsstukken niet noodzakelijk om de goederen in het vrije verkeer te kunnen brengen, bijvoorbeeld een preferentieel oorsprongsbescheid, dan kan de Douane de goederen vrijgeven op basis van de vereenvoudigde aangifte.

3.1 Aanvullende aangifte

De ontbrekende gegevens of bewijsstukken moeten binnen wettelijk bepaalde termijnen door de aangever worden verstrekt. De aangever moet dat doen door een aanvullende aangifte in te dienen. De vereenvoudigde aangifte moet samen met de aanvullende aangifte dezelfde gegevens bevatten als een aangifte in de normale procedure. De termijn waarbinnen de gegevens of bescheiden moeten worden overgelegd is afhankelijk van het soort ontbrekende gegeven. Hoofregel is dat de aanvullende aangifte uiterlijk 10 dagen na de vereenvoudigde aangifte wordt ingediend. In bepaalde gevallen kan deze termijn verlengd worden tot maximaal 120 dagen (bijvoorbeeld preferentiële oorsprongsbescheiden) of tot maximaal 2 jaar (gegevens met betrekking tot douanewaarde).

Let op: het is niet mogelijk om meerdere aanvullende aangiften te doen bij één vereenvoudigde aangifte. De kortste termijn om gegevens of bescheiden te overleggen is bepalend voor het uiterste moment dat de aanvullende aangifte ingediend moet worden.

Bij de vereenvoudigde aangifte om goederen onder de regeling douane-entrepot te plaatsen hoeft geen aanvullende aangifte gedaan te worden.

De aanvullende aangifte bij de vereenvoudigde aangifte heeft een algemeen karakter. Dit betekent dat voor iedere vereenvoudigde aangifte een aanvullende aangifte gedaan moet worden.

3.2 Voorafaangifte

Zie paragraaf 2.1.

3.3 Vertegenwoordiging

Zie paragraaf 2.2.

3.4 Tariefcontingent

Een tariefcontingent wordt automatisch aangevraagd zodra de Douane over alle noodzakelijke gegevens beschikt in DMS. Bij een vereenvoudigde aangifte is het tijdstip dat een contingent aangevraagd kan worden afhankelijk van de vraag of alle noodzakelijke gegevens al in de vereenvoudigde aangifte zijn opgenomen. Is dit niet het geval, dan kan een contingent pas worden aangevraagd als de aanvullende aangifte is gedaan.

3.5 Toezicht

Toezicht op de vereenvoudigde aangifte is niet wezenlijk anders dan toezicht op de normale aangifte (zie paragraaf 2.4.). Wel brengt de aard van de vereenvoudigde aangifte mee dat er bepaalde afwijkingen zijn. Zo zal de Douane bijvoorbeeld controleren dat voor iedere vereenvoudigde aangifte tijdig een aanvullende aangifte wordt gedaan.

4 Inschrijving in de administratie van de aangever (IIAA)

Voor het gebruik van de aangifteprocedure IIAA is een vergunning van de Douane nodig. Om in aanmerking te komen voor deze vergunning moet de marktdeelnemer voldoen aan de meeste voorwaarden voor het verkrijgen van een AEO-vergunning. Een IIAA-vergunning kan niet voor alle goederen/procedures worden verleend.

Uitgesloten zijn bijvoorbeeld goederen die zijn vrijgesteld van BTW en waarvoor accijns is geschorst. De procedure IIAA bestaat uit maximaal drie hoofdelementen: de goederen moeten worden aangebracht bij de Douane, de goederen moeten worden ingeschreven in de administratie van de aangever en er moet een aanvullende aangifte worden gedaan. Tussen deze drie elementen bestaat een één op één op één relatie.

Dit betekent dat voor iedere inschrijving in de administratie een aanbrengbericht en een aanvullende aangifte gedaan moet worden en dat deze elementen met elkaar te verbinden zijn.

4.1 Aanbrengen van de goederen

Hoofdregel bij IIAA is dat goederen worden aangebracht bij de Douane. Dat gebeurt door het indienen van een aanbrengbericht voor iedere afzonderlijke inschrijving in de administratie. Het aanbrengbericht bevat een voorgeschreven dataset en moet elektronisch worden gedaan in DMS.

In bepaalde gevallen kan ontheffing van aanbrengen worden vergund (zie volgende paragraaf). Goederen moeten echter altijd worden aangebracht als de voorafgaande regeling tijdelijke opslag na binnenbrengen is. De Douane heeft het aanbrengbericht nodig om de aangifte voor tijdelijke opslag geautomatiseerd te kunnen afschrijven.

4.2 Ontheffing van aanbrengen

Vergunninghouders IIAA kunnen op verzoek een ontheffing krijgen voor het aanbrengen van de goederen bij de Douane als zij aan bepaalde voorwaarden voldoen. De voorwaarden voor verlenen van ontheffing zijn:

- de aangever is een AEO-vergunninghouder voor douanevereenvoudigingen;
- de aard van de goederen en de goederenstroom van de betrokken goederen rechtvaardigen ontheffing van aanbrengen en zijn bekend bij de Douane;
- de Douane heeft toegang tot alle informatie die zij nodig acht om, indien nodig, de goederen te controleren;
- op het moment van de inschrijving in de administratie zijn de goederen niet langer onderhevig aan verboden of beperkingen, tenzij in de vergunning anders is bepaald.

Let op: ook als ontheffing is verleend voor het aanbrengen, moet de vergunninghouder toch in staat zijn op verzoek van de Douane de goederen alsnog aan te brengen.

De eis, vermeld bij het tweede gedachtestreepje is niet uitgewerkt in de wetgeving. Dat betekent dat de Douane hieraan een eigen invulling moet geven, met inachtneming van eerdere opmerkingen van de Europese instellingen tijdens controles op de bestaande regelingen. In Nederland wordt ontheffing in principe alleen verleend als sprake is van een zogenaamde ketenregeling.

4.3 Ketenregeling

Een deel van de huidige vergunninghouders geeft goederen aan voor opeenvolgende douaneregelingen en maakt voor iedere aangifte gebruik van de procedure IIAA. Deze vergunninghouders hebben als het ware een keten van opvolgende aangiften en regelingen. Als de hele goederenstroom te volgen is in één enkele administratie, dan is het mogelijk om de aard van de goederen en de goederenstroom vast te stellen aan het begin van die keten en die goederen daarna aan de hand van vastleggingen in de administratie, de aanvullende aangiften en de auditfile voorraad te volgen. Om aard van de goederen en goederenstroom vast te stellen moeten de goederen worden aangebracht bij de eerste schakel in de keten. Bij opvolgende schakels in de keten hoeven de goederen niet opnieuw te worden aangebracht. Dit wordt de ketenregeling genoemd.

Als voorbeeld een veelvoorkomende keten. Goederen komen met de regeling douanevervoer aan bij de opslaglocatie van een douane-entrepot. De goederen worden door inschrijving in de administratie geplaatst onder de regeling douane-entrepot en na verloop van tijd door inschrijving in de administratie in het vrije verkeer gebracht. Door bij plaatsing in het douane-entrepot de goederen aan te brengen is het mogelijk de aard van de goederen vast te stellen en is het niet langer nodig om de goederen aan te brengen als de goederen in het vrije verkeer gebracht worden.

Om de ketenregeling te kunnen toepassen, geldt één zeer belangrijke voorwaarde. Bij de eerste schakel moet de aangever voldoende gegevens en/of bescheiden overleggen om controles die uitgevoerd moeten worden bij de latere schakels uit te kunnen voeren. Bij in het vrije verkeer brengen moet de Douane bijvoorbeeld controleren of aan alle veterinaire verplichtingen is voldaan. Als bij plaatsing in douane-entrepot al gecontroleerd kan worden dat dit is gebeurd, hoeft dit niet meer te gebeuren bij in het vrije verkeer brengen.

Daarnaast kan het in uitzonderlijke situaties voorkomen dat een bedrijf toch verplicht wordt om goederen bij latere schakels aan te brengen.

Groot voordeel van de ketenregeling is dat eventuele fysieke controles worden uitgevoerd op een logistiek rustmoment (bij aankomst van de goederen bij 1e schakel).

4.4 Aanvullende aangifte

Als gebruik wordt gemaakt van IIAA moet binnen een bepaalde termijn een aanvullende aangifte worden gedaan, zodat de Douane de beschikking krijgt over alle aangiftegegevens voor de goederen. De aanvullende aangifte moet, samen met het aanbrengbericht, dezelfde gegevens bevatten als een aangifte in de normale procedure.

De aanvullende aangifte bij IIAA heeft in Nederland een periodiek karakter. Dit betekent dat 10 dagen na het einde van een vooraf vastgestelde periode (tijdvak) in één keer alle aanvullende aangiften gedaan moeten worden voor alle goederen die tijdens dat tijdvak zijn ingeschreven in de administratie. Iedere aanvullende aangifte heeft betrekking op één inschrijving in de administratie. Afhankelijk van het aantal inschrijvingen in de administratie en de lengte van het tijdvak kan het hier dus gaan om een groot aantal aanvullende aangiften die op één tijdstip worden ingediend.

In Nederland is het tijdvak vastgesteld op één kalenderdag. Voor alle goederen die worden ingeschreven in de administratie op bijvoorbeeld 1 januari 2023, moeten de aanvullende aangiften ingediend worden op 11 januari 2023. Dat betekent dus dat een aangever IIAA elke werkdag een aanvullende aangifte in moet dienen, in plaats van een keer per maand.

Als goederen onder de regeling douane-entrepot worden geplaatst met gebruik van de vereenvoudigde aangifte of IIAA, hoeft geen aanvullende aangifte gedaan te worden.

4.5 Voorafaangifte

Bij IIAA is het doen van een voorafaangifte niet mogelijk. Op het moment dat de inschrijving gedaan wordt, is de aangifte aanvaard. Een aangifte kan echter pas worden aanvaard nadat de goederen zijn aangebracht bij de Douane. Bij een voorafaangifte in het kader van IIAA zou het moment van aanvaarding van de aangifte voor het moment van aankomst van de goederen/ aanbrengen liggen en dat is wettelijk gezien onmogelijk.

4.6 Vertegenwoordiging

De mogelijkheden bij vertegenwoordiging bij IIAA zijn afhankelijk van de vraag aan wie de vergunning inschrijving in de administratie is verleend. Hierbij zijn twee situaties te onderscheiden:

1. de vergunninghouder treedt op als vertegenwoordiger voor één of meer andere personen;
2. de vergunninghouder vraagt of iemand hem wil vertegenwoordigen.

Bij situatie 1 kan gedacht worden aan een logistiek dienstverlener die niet alleen op eigen naam en voor eigen rekening aangiften doet, maar die ook voor één of meer importeurs wil optreden als vertegenwoordiger. Bij situatie 2 kan gedacht worden aan een importeur die zijn eigen vergunning heeft, maar die anderen inhuurt om namens hem bepaalde activiteiten uit te voeren.

De vergunninghouder (logistiek dienstverlener) als indirect vertegenwoordiger

Bij gebruik van indirecte vertegenwoordiging is wettelijk gezien de vertegenwoordiger (de logistiek dienstverlener) de aangever. De indirect vertegenwoordiger heeft de vergunning IIAA en voldoet aan alle vergunningvoorwaarden. De aangifte wordt gedaan door de goederen in te schrijven in de eigen administratie van de logistiek dienstverlener, ongeacht het aantal personen die indirect worden vertegenwoordigd.

De indirect vertegenwoordiger brengt de goederen aan en doet de aanvullende aangifte. Eén bijzondere eigenschap van indirecte vertegenwoordiging is dat zowel de aangever als de persoon voor wiens rekening de aangifte wordt gedaan (de indirect vertegenwoordigde) schuldenaar zijn.

Bij plaatsing van goederen onder de bijzondere regelingen actieve veredeling, tijdelijke invoer en bijzondere bestemming is indirecte vertegenwoordiging niet mogelijk. De motivering hiervoor kunt u lezen in het document 'Customs representation in the context of simplifications and of certain special procedures'.

Conclusie: deze vorm van vertegenwoordiging is mogelijk bij het in het vrije verkeer brengen.

Vergunninghouder (logistiek dienstverlener) als directe vertegenwoordiger

Bij gebruik van directe vertegenwoordiging is wettelijk gezien de vertegenwoordigde persoon de aangever. De aangifte moet gedaan worden door de goederen in te schrijven in de administratie van de aangever. Deze administratie moet vooraf zijn goedgekeurd door de Douane (initieel onderzoek). Als de logistiek dienstverlener voor tien klanten wil optreden als direct vertegenwoordiger, dan moeten de administraties van deze tien klanten vooraf worden goedgekeurd. Daarnaast zal de vertegenwoordiger real-time en online toegang moeten hebben tot elke administratie.

De vertegenwoordiger brengt de goederen aan bij de Douane en dient de aanvullende aangifte in. Hoewel wetstechnisch niet onmogelijk, zijn er praktische bezwaren bij deze vorm van vertegenwoordiging:

- Een vergunninghouder IIAA moet aan de in artikel 39 DWU onder a, b en d vastgestelde criteria voldoen. Dit zal in veel gevallen lastig zijn. Hoe kan de vergunninghouder zich bijvoorbeeld verzekeren dat de eige naar van de administratie de toegang tot de administratie beperkt houdt, dat geen wijzigingen worden doorgevoerd zonder goedkeuring van de douaneautoriteiten, dat hij na beëindigen van een vertegenwoordigersrelatie de Douane nog toegang tot de gegevens kan bieden, etc.
- Vertegenwoordigden in andere lidstaten. Als de vertegenwoordigde (en dus de aangever) in een andere Lidstaat is gevestigd, dan kan de Nederlandse Douane diens administratie niet zelf beoordelen. Hier zal wederzijdse bijstand bij nodig zijn. Doorgaans betekent dit een forse toename van de doorlooptijd van het vergunningverleningsproces;

- De administratieve lasten voor de Douane zijn zowel initieel als gedurende de looptijd van de vertegenwoordiging erg hoog. Per vertegenwoordigde moet een initieel onderzoek worden uitgevoerd. Administratieve controles zijn complex en kunnen soms alleen maar in kader van wederzijdse bijstand. Daarnaast zijn er goede alternatieven beschikbaar die deze zware investering aan de kant van de Douane niet noodzakelijk maken. Eén alternatief is dat de logistiek dienstverlener optreedt als direct vertegenwoordiger in de normale procedure. Ook is het mogelijk om (financiële) verantwoordelijkheden af te dekken middels civiele contracten tussen logistiek dienstverlener en opdrachtgever.
- De vertegenwoordiger moet real-time en online toegang hebben tot ieder van de administraties van bedrijven waarvoor hij op treedt als direct vertegenwoordiger.

Conclusie: in theorie is deze vorm van directe vertegenwoordiging mogelijk, maar in praktijk zal ze niet snel voorkomen. Mocht zich in een specifiek geval een situatie voordoen waarbij er toch een daadwerkelijke behoefte bestaat aan deze vorm van vertegenwoordiging en waarbij de kosten die de Douane moet maken op een reële manier in verhouding staan tot de voordelen van zo'n vergunning, dan zal de Douane dat niet per definitie afwijzen. Hierbij is het argument dat 'er minder fysieke controles worden uitgevoerd door de Douane bij een vergunning IIAA' overigens in ieder geval niet toereikend.

Vergunninghouder (importeur) wil indirect vertegenwoordiger inschakelen

Als een indirect vertegenwoordiger een douaneaangifte doet namens iemand anders dan doet hij dat op zijn eigen naam als aangever en niet in de naam van een ander. In de in deze paragraaf beschreven situatie heeft de importeur de vergunning IIAA en voldoet de importeur aan alle eisen die voor die vergunning gelden. Dit zijn met name de criteria zoals bedoeld in artikel 39 onder a, b en d DWU (geen ernstige of herhaalde overtredingen, handelingen en goederenstromen zijn goed onder controle dankzij een administratie die passende controles mogelijk maakt en praktische vakbekwaamheid of beroepskwalificatie).

Als een persoon die een aangifte doet de voordelen wil benutten van een vereenvoudiging, dan moet hij zelf aan de vereiste voorwaarden voldoen en niet de importeur namens wie hij handelt. Douanevereenvoudigingen zijn met name gericht op het vereenvoudigen van de wijze waarop een aangifte gedaan kan worden, ofwel het vereenvoudigen van formaliteiten en procedures. Het is gebaseerd op het vertrouwen van de Douane dat de aangever de procedures correct toepast. De voorwaarden voor het gebruik van een vereenvoudiging moeten dan ook worden nagekomen door de aangever (in dit geval dus de indirect vertegenwoordiger zelf) en niet door een andere persoon.

Conclusie: deze vorm van vertegenwoordiging is niet mogelijk.

Vergunninghouder (importeur) wil direct vertegenwoordiger inschakelen

De importeur heeft de vergunning IIAA en voldoet aan alle vergunningvoorwaarden, de inschrijving vindt plaats in zijn administratie en hij is de aangever. De importeur heeft iemand ingehuurd om namens hem en voor zijn rekening bepaalde (douane)activiteiten te verrichten, zoals bijvoorbeeld het indienen van de aanvullende aangifte.

Conclusie: deze vorm van vertegenwoordiging is mogelijk.

4.7 Aanvraag tariefcontingent

Bij IIAA kan een tariefcontingent pas aangevraagd worden als de aanvullende aangifte wordt gedaan.

4.8 Toezicht

Basis van de toezichtstrategie blijft de generieke aanpak zoals de Douane deze al een groot aantal jaren toepast.

De wijze waarop deze aanpak vorm krijgt voor u als vergunninghouder IAA is mede afhankelijk van de aard (typologie) en omvang bedrijf, het goederenpakket, de plaats in de logistieke keten, de interne bedrijfsvoering van u als vergunninghouder zelf, (overige) afgegeven vergunningen, met de Douane gemaakte afspraken en van recente controleresultaten.

De vergunningaanvraag in het kader van deze wijziging wordt beoordeeld in een onderzoek waarbij wordt vastgesteld of uw bedrijf adequate interne beheersingsmaatregelen heeft om de betrouwbaarheid van de inschrijving in de administratie en de juistheid van de daarop volgende aangiften van de douanegoederen te waarborgen.

Driejaarlijks voert Douane cyclisch toezicht uit waarbij de aan de vergunninghouder gerelateerde risico's worden onderzocht en afgedekt door middel van een controleaanpak, waarin zowel de risico's met betrekking tot de vergunningvoorwaarden als de juistheid en volledigheid van de aangiften worden meegenomen, dit mede op basis van ontvangen risicosignalen.

Naast de administratieve controles (volgens het cyclisch toezicht) zal gebruik gemaakt worden van fysieke controles. Afhankelijk van het goederenpakket van de aangever zal gebruik gemaakt worden van steekproeven of van een mix van steekproeven en risicogerichte fysieke controles:

- Steekproeven worden gebruikt om toezicht uit te oefenen op de fysieke goederenstroom en om de werking van de beheersingsmaatregelen van de vergunninghouder te beoordelen. De steekproeven worden in de logistiek uitgevoerd (behalve bij vrijstelling aanbrenghbericht).
- Risicogerichte fysieke controles zullen primair gericht zijn op naleving van wettelijke verplichtingen vanuit bijzondere (VGEM) wetgeving en worden in de logistiek uitgevoerd. Goederen worden pas vrijgegeven nadat deze controles zijn uitgevoerd

Op aanvullende aangiften worden profielen (Prisma) toegepast. De signalen die hieruit voortkomen kunnen aanleiding zijn tot directe actie of als input dienen voor het cyclisch toezicht. Dit is afhankelijk van de aard en de ernst van de signalen.

Bij IAA met ontheffing van aanbrenghen kunnen geen steekproef- of risicoselecties worden uitgevoerd. De Douane kan besluiten om random waarnemingen buiten de logistiek uit te voeren.

Bij IAA met aanbrenghen kan de Douane op basis van het aanbrenghbericht goederen selecteren voor een steekproefcontrole of voor een risicogerichte controle.

Door toepassing van de ketenregeling worden controles zoveel als mogelijk op logistieke rustmomenten uitgevoerd.

5 Bepalingen van toepassing op alle aangiftevarianten

5.1 Zekerheid en mededeling van de douaneschuld

Als goederen in het vrije verkeer worden gebracht ontstaat een douaneschuld en in voorkomend geval belastingschuld bij invoer. De goederen kunnen alleen worden vrijgegeven als de met deze schulden overeenkomende rechten en belastingen zijn betaald of als daarvoor zekerheid is gesteld. In praktijk wordt zekerheid gesteld voor deze schulden.

De Douane houdt toezicht op de zekerheid aan de hand van een referentiebedrag. Het referentiebedrag is het totale bedrag aan douanerecht en overige belastingen bij invoer waaronder goederen mogen worden vrijgegeven. Is het referentiebedrag volledig gereserveerd, dan kunnen geen goederen meer worden vrijgegeven. De zekerheid bedraagt in principe 100% van het referentiebedrag. Het bedrag aan zekerheid dat daadwerkelijk gesteld moet worden kan worden gematigd voor AEO. Voor AEO is de matiging standaard vastgesteld op zekerheidstelling tot 30% van het referentiebedrag (bedrag aan douaneschuld). Als de douaneschuld wordt betaald (in de praktijk voor de 15e dag van de volgende maand), dan wordt het referentiebedrag weer vrijgegeven.

Het verschuldigde bedrag aan invoerrechten wordt vastgesteld door de Douaneautoriteiten en meegedeeld aan de schuldenaar door het versturen van een uitnodiging tot betaling (UTB). Voor iedere (aanvullende) aangifte moet een mededeling van de douaneschuld gedaan worden. Er zijn geen bepalingen die samenvoeging van mededelingen in één bericht verbieden. Dat betekent dat de Douane ervoor kiest om de UTB's die voortvloeien uit de aanvullende aangiften van één dag, samen te voegen in één gespecificeerde verzamel-UTB. De op het referentiebedrag afgeboekte bedragen moeten maandelijks worden voldaan.

5.2 Controles en formaliteiten m.b.t. Veiligheid, Gezondheid, Economie en Milieu

De Douane moet aantal verplichte controles uitvoeren. Dit zijn controles en/of formaliteiten die in wet- en regelgeving inzake Veiligheid, Gezondheid, Economie en Milieu zijn voorgeschreven. Deze controles kunnen zowel administratief als fysiek zijn. De selecties voor deze controles worden in de uitvoeringspraktijk veelal vervat in zogenaamde procedure-profielen. Deze staan net als de risicoprofielen, in het selectiesysteem Prisma. Anders dan risicoprofielen, zien deze veelal op een formaliteit, zoals een visering die op documenten moet worden geplaatst of de vaststelling dat documenten aanwezig zijn. Deels moeten deze controles of formaliteiten worden uitgevoerd voordat de goederen mogen worden vrijgegeven.

5.3 Financial Risk Criteria

Aansturing van controles op financiële risico's gebeurt steeds vaker op EU-niveau, door middel van de zogenaamde Financial Risk Criteria (FRC, dit zijn Europese financiële risicoprofielen). De douaneautoriteiten moeten deze FRC volgen. De aard en mate van detaillering van de FRC kan tot gevolg hebben dat de Douane niet vrij is in de keuze van het handhavingsinstrument maar bijvoorbeeld verplicht is fysieke controles uit te voeren, ongeacht de mate van betrouwbaarheid van de actor of de keten.

Een belangrijk bron van informatie voor deze FRC zijn bijvoorbeeld de zogenaamde AM-meldingen (assistance mutuelle). Deze meldingen worden door OLAF uitgezet naar de lidstaten en bestaan uit een omschrijving van het mogelijke fraudepatroon, de eventueel betrokken partijen, en de te ondernemen stappen om het mogelijke financiële risico zoveel mogelijk af te dekken.

De beschikbare ontwerpen van de FRC, geven echter wel ruimte om grotendeels de eigen handhaving toe te passen als het gaat om AEO. Het overgrote deel van deze controles hoeft bij AEO-vergunninghouders in principe niet in de logistiek te worden uitgevoerd. Daarbij moet in acht worden genomen, dat het in het geheel niet controleren in de logistiek op aangifterniveau, ook bij AEO-vergunninghouders, niet wenselijk is, al is het maar voor de externe verantwoording. Dus zal naast toepassing van de FRC in (achteraf) administratief toezicht een gerichte steekproefselectie in de logistiek moeten worden verricht, waarbij er ook rekening mee moet worden gehouden dat bij sommige specifieke EU-risico's ook logistieke interventies zullen moeten worden uitgevoerd.

